

Verksamhetsplan för Mittengruppen i Nordiska rådet för 2021

Under 2020 har corona-krisen gjort synlig nordiska samarbetets brister och problem. Mittengruppen föreslår att de nordiska länderna sätter upp en gemensam utredning för att analysera hur gränshinder kan motverkas och hur gränsstängningar i Norden kan förhindras vid krissituationer. Ytterligare vill Mittengruppen att en nordisk corona-kommission granskar hanteringen av den pågående pandemin och ger förslag till hur det nordiska samarbetet kan användas för att främja bekämpningen och mildra konsekvenser av framtida pandemier.

Pandemin har ändrat på Nordiska rådets mötesstruktur. Mötena har ordnats digitalt, och mötesfrekvensen har till dels ökat. Generellt kan man säga att pandemin har lett till en helt ny tid inom det nordiska samarbetet. De digitala lösningarna ger möjligheter till fler sammanträden utan fler resor. Samtidigt hotas kärnan i det nordiska samarbetet, om inte möjligheten till fysiska möten bibehålls parallellt med de digitala mötena. Balansen mellan de digitala och de fysiska mötena är strategiskt avgörande för nordiska samarbetets framtid.

I 2021 kommer Mittengruppen att

Arbeta för att de nordiska länderna tar lärdomen av coronakrisen och lyfter den gemensamma krisberedskapen till en ny nivå

Verka för en hållbar återhämtning av ekonomin efter coronakrisen

Satsa på digitala möten i nordisk regi, men samtidigt värna de fysiska grupp- och utskottsmötena, som utgör kärnan i det nordiska samarbetet

Ha ledande roll i Nordiska rådet, då Bertel Haarder (V) blir rådspresident, Ketil Kjenseth (V) leder Utskottet för ett hållbart Norden, Kjell-Arne Ottosson (KD) leder Utskottet för kunskap och kultur, och Anders Eriksson (ÅF) blir vice ordförande för Utskottet för tillväxt och utveckling.

Utskottet för kunskap och kultur

Under 2021 kommer Mittengruppen att följa noggrant effekten av ändringar inom Nordiska ministerrådets budget från och med 2021, särskilt effekten av nedskärningarna på kultur-, utbildnings- och forskningsområdet.

Mittengruppen fortsätter arbeta att det skall vara lätt att arbeta, flytta och utbilda sig tvärs över de nordiska gränserna. Under det kommande året kommer Mittengruppen att ha mer fokus på utbildningsområdet, särskilt på språkförståelse bland barn och unga. Därtill vill Mittengruppen styrka minoritetsspråkens ställning, särskilt inom utbildningen. I den förbindelse vill vi förhöra med personer som talar nordiska minoritetsspråk för att få idéer och förslag till förbättringar. Ömsesidig språkförståelse är ett viktigt element för samarbetet mellan de nordiska länderna.

För Mittengruppen är det ytterst viktigt att alla skall kunna ha nytta av sina yrkeskvalifikationer i samtliga nordiska länder. Därför vill vi fortsätta arbeta för att ta bort detta gränshinder som hindrar mobiliteten för studerande och arbetande i Norden. Vi vill också fortsätta arbetet för att avskaffa geoblockeringen mellan de nordiska länderna.

I 2021 kommer Mittengruppen att fokusera på

Effekten av nedskärningarna inom Nordiska ministerrådets budget på kultur-, utbildnings- och forskningsområdet

Mobilitet för studerande i Norden och godkännande av yrkeskvalifikationer

Avskaffandet av geoblockering i Norden
Nordisk språkförståelse bland barn och unga
Ökad kunskap av nordiska minoritetsspråk
Livslångt lärande och kompetensutveckling

Utskottet för ett hållbart Norden

Mittengruppen ser den cirkulära ekonomin och den gröna omställningen som århundrades möjlighet för Norden. Norden ska ligga i framkant i hållbarhetsarbetet i förhållande till EU, men också globalt. Under år 2021 kommer Mittengruppen att fokusera på olika aspekter av den cirkulära ekonomin och den gröna omställningen.

Mittengruppen kommer fortsätta ta initiativ kring hur Norden kan öka på klimatsänkningar med hjälp av innovationer. Mittengruppen kommer också fortsätta arbetet med hur smarta designlösningar och träbygge kan minska klimatbelastningen. Mittengruppen vill att vi i Norden ger konsumenter och företag möjligheter att delta i den cirkulära ekonomin genom ökad materialsparning, tydligare standarder och en gemensam marknad för andrahandsmaterial. Mittengruppen vill säkerställa att Norden gör en gemensam strategi för att hantera avfall från vindkraftverk i takt med att utrustningen förnyas. Mittengruppen vill att Norden, genom både Nordiska rådet och de nordiska EU-medlemsländernas MEP:ar, ges en aktiv roll i uppdateringen av EU:s gemensamma arktiska strategi med tydliga hållbarhets- och miljöprioriteringar.

I 2021 kommer Mittengruppens fokuspunkter vara

Utveckling av innovativa kolsänkningar i Norden

Design och träbygge för en mer cirkulär och hållbar byggnadssektor, med beaktande av regionala skillnader

Utveckling av en gemensam nordisk marknad för andrahandsmaterial, tydligare produktstandarder och garantier för produkters reparerbarhet gentemot EU

Utveckling av en gemensam nordisk strategi för hanteringen och återvinningen av utrustningen från vindkraftverk i takt med att den byts ut

Delaktighet i processen för en uppdaterad arktisk strategi i EU

Utskottet för välfärd i Norden

Mittengruppen arbetar för ett starkt och effektivt nordiskt samarbete för hälsa, jämställdhet och välfärd.

Inom hälsoområdet arbetar Mittengruppen för att e-hälsa som just nu växer fram i Norden harmoniseras så att medborgare i våra nordiska länder kan använda recept, hänvisningar och läkemedel i hela Norden.

Därutöver vill vi fokusera på harmoniseringen av socialförsäkringsrättigheter över hela Norden så att arbetspendling över gränser underlättas.

Sist men inte minst vill Mittengruppen fokusera på jämställdhetsproblemen i Norden. Här föreligger särskilt fokus på att motarbeta förtryck av, och otrygghet för unga kvinnor samt på att säkra en större transparens omkring könsskillnader gällande lön och ledaransvar.

I 2021 kommer Mittengruppen att arbeta för att

Elektronisk ID (e-ID) skall fungera tvärs över de nordiska gränserna

Få fram ett nordiskt e-journalsystem, som säkrar patientsäkerheten och bättre sjukvård i de nordiska länderna

Få en harmoniserad välfärdsnivå inom Norden oavsett EU-medlemskap

Förstärka tillgängligheten till socialförsäkringssystem i alla delar av Norden

Lösa jämställdhetsproblem, inte minst vad gäller förtryck och diskriminering på arbetsmarknaden och i samhället

Motarbeta antibiotikaresistens genom förstärkt EU-lagstiftning

Utskottet för tillväxt och utveckling

Mittengruppen arbetar för ett öppet, innovativt, grönt och konkurrenskraftigt Norden. Vi arbetar för att trygga och utveckla den gemensamma nordiska arbetsmarknaden, där arbetet för att validera fackliga kvalifikationer är särskilt viktigt.

Mittengruppen vill arbeta för att förstärka de tvärgående transportvägarna mellan länderna, med målsättningen om att ha mer effektivitet och mer uppdaterad teknologi.

Mittengruppen ser också möjligheten att främja hållbar turism i Norden, samt koordinering och harmonisering av den nordiska byggbranschen.

I 2021 kommer Mittengruppen att arbeta för att

Tidsomställningen inom EU leder till att de nordiska länderna (förutom Island, Färöarna och Grönland) i framtiden hör till samma tidszon

Reformer av personnummersystem i de nordiska länderna skall ta hänsyn till den nordiska aspekten

Få fram en nordisk betalmarknad (t.ex. gränsöverskridande Mobile Pay)

Trygga och utveckla den nordiska arbetsmarknaden

Skapa hållbara gränsöverskridande transportlösningar

Förstärka nordisk hållbar turism

Få fram ömsesidigt godkännande av studentrabatter i kollektivtrafik

Harmonisera den nordiska byggindustrin

De nordiska länderna skall godkänna yrkeskvalifikationerna tvärs över gränserna

Presidiet

Mittengruppen talar för ett mer formaliserat nordiskt utrikes- och försvarssamarbete. Ytterligare vill Mittengruppen - särskilt efter pandemin - att det nordiska beredskapssamarbetet, samt samarbetet generellt inom samhällssäkerhet lyfts upp till samma nivå med det nordiska utrikes- och försvarssamarbetet. Mittengruppen vill därmed följa upp noggrant rekommendationerna i Nordiska rådets samhällssäkerhetsstrategi, som antogs i slutet av 2019. Mittengruppen vill att

den nordiska regionen är beredd och möter tillsammans framtida kriser - i rak motsats till det som hänt under coronakrisen eller under invandringskrisen i slutet av 2015, då de nordiska länderna, med nästan ingen förhandskonsultation med varandra, stängde sina gränser och valde mycket annorlunda strategier i förhållande till krisen.

Förstärkt nordiskt EU-samarbete och koordination fortsätter som Mittengruppens prioritet. Vår vision är att de nordiska länderna har gemensamma målsättningar som de tillsammans aktivt för fram i EU. Som minimum vill vi att de nordiska länderna informerar varandra om sina positioner inför EU-beslut. Ibland är det nödvändigt att länderna stöttar varandra i sådana ärenden som kanske är mindre viktiga för andra men har stor betydelse för ett land.

För att bättre kunna hantera frågorna kring nordiskt EU-engagemang bör Nordiska rådet fortsättningsvis satsa på att EU finns högt uppe på dagordningen för presidiet och särskilt fackutskottet.

Generellt anser Mittengruppen att de nordiska länderna behöver visa mycket mer solidaritet mot varandra för att nå sådant som vi inte kan nå som enskilda länder, både i EU och i andra internationella fora. Ett sätt att göra detta är genom att förstärka ministrarnas engagemang i nordiskt samarbete.

I och med revisionen av EU:s arktiska politik är det en central målsättning för Mittengruppen att de nordiska länderna agerar koordinerat i förhållande till arktisk politik.

I 2021 fokuserar Mittengruppen på

Ökad prioritet till samhällssäkerhet i nordiskt samarbete

Bättre nordisk EU-koordination

Ministrarnas närvaro och engagemang i det nordiska samarbetet

EU:s revision av arktiska politik

Mötestidpunkter i 2021

OBS! Mötestidpunkterna kan ändras till följd av corona-pandemin

25 januari, digitalt gruppmöte, förmöten i utskottsgrupperna och styrelsemöte

12 april, digitalt gruppmöte (föreningens vårmöte) och förmöten i utskottsgrupperna

24 juni, digitalt gruppmöte och förmöten i utskottsgrupperna på förhand till Nordiska rådets temasession

4-5 september, Sigtuna, Sverige, sommarmöte

6 september, Stockholm, Sverige, gruppmöte och styrelsemöte

1 november, Köpenhamn, Danmark, gruppmöte (föreningens höstmöte) och styrelsemöte i samband med Nordiska rådets session